

II Warsztaty Nauk Społecznych Krajowego Funduszu na rzecz Dzieci

Łódź, 5-9 stycznia 2022

Koordynatorzy warsztatów: Przemysław Macholak, Bain & Company
Maciej Rzeszutek, Rossmann SDP
Eryk Zywert, Wydział Prawa i Administracji UŁ

PROGRAM:

środa, 5 stycznia

do 17.00 zakwaterowanie w hotelu Ibis w Łodzi (al. Marszałka Józefa Piłsudskiego 11)

18.00 kolacja

hotel

20.00 wprowadzenie do warsztatów

sala konferencyjna hotelu

czwartek, 6 stycznia

7.00 możliwość udziału w nabożeństwie - zainteresowanych uczestnictwem w kulcie religijnym swojego wyznania prosimy o kontakt z tutorami

8.30-9.00 śniadanie

hotel

10.00-11.30 spacer po Łodzi z Maciejem Rzeszutkiem oraz Erykiem Zywertem

12.00-13.30 wykład prof. Antoniego Dudka z Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UKSW

sala 1.26, Wydział Prawa i Administracji UŁ

13.45-14.15 obiad

Strefa Smaków, ul. Pomorska 106

14.30-16.00 warsztaty – cykl I

sale 0.02, 0.03 i 0.05, Wydział Prawa i Administracji UŁ

16.30-18.00 warsztaty – cykl II

sale 0.02, 0.03 i 0.05, Wydział Prawa i Administracji UŁ

19.00 kolacja

hotel

20.30-21.30 wykład prof. Marcina Piątkowskiego z Banku Światowego

sala konferencyjna hotelu

piątek, 7 stycznia

- 8.00-8.30 śniadanie *hotel*
- 9.30-11.00 warsztaty – cykl I
sale 0.02, 0.03 i 0.05, Wydział Prawa i Administracji UŁ
- 11.30-13.00 warsztaty – cykl II
sale 0.02, 0.03 i 0.05, Wydział Prawa i Administracji UŁ
- 13.30-14.30 obiad
Strefa Smaków, ul. Pomorska 106
- 15.00-16.30 warsztaty – cykl III
sale 0.02, 0.03 i 0.05, Wydział Prawa i Administracji UŁ
- 17.30-18.15 kolacja *hotel*
- 19.00 koncert noworoczny w Filharmonii Łódzkiej (w programie S. Rachmaninow – II Koncert fortepianowy c-moll op. 18 oraz F. Mendelssohn – III Symfonia a-moll op. 56 „Szkocka”)
Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina, ul. Narutowicza 20

sobota, 8 stycznia

- 8.30-9.00 śniadanie *hotel*
- 10.00-11.30 wykład prof. Roberta Kozielskiego z Wydziału Zarządzania UŁ
sala 2.63, Wydział Prawa i Administracji UŁ
- 12.00-13.30 warsztaty – cykl III
sale 0.02, 0.03 i 0.05, Wydział Prawa i Administracji UŁ
- 14.30-15.30 obiad *hotel*
- 16.00-17.30 *Pasja poznawcza i co dalej* - panel z absolwentami i nie tylko z udziałem:
– Miłosza Pieńkowskiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych
– Krzysztofa Rucińskiego z Zespołu Doradców Gospodarczych TOR
– Aleksandry K. Wiśniewskiej, pracowniczki humanitarnej, byłej Szefowej Misji PAH w Jemenie
sala konferencyjna hotelu
- 18.00-19.00 kolacja *hotel*
- 19.30 spotkanie wieczorne
sala konferencyjna hotelu

niedziela, 9 stycznia

- 7.00 możliwość udziału w nabożeństwie - zainteresowanych uczestnictwem w kulcie religijnym swojego wyznania prosimy o kontakt z tutorami
- 8.30-9.00 śniadanie *hotel*
- 10.00-11.30 wykład prof. Moniki Namysłowskiej z Wydziału Prawa i Administracji UŁ
sala 1.26, Wydział Prawa i Administracji UŁ
- 12.30-13.30 obiad, zakończenie Warsztatów *hotel*

WARSZTATY (do wyboru jedno zajęcia w każdym cyklu):

CYKL I (6 i 7 stycznia)

Badania przyczynowo-skutkowe (dzień pierwszy) i ***Jak to zmierzyć? O operacjonalizacji, triangulacji i innych trudnych zadaniach naukowca*** (dzień drugi)

Michał Gulczyński, Uniwersytet Bocconiego w Mediolanie

(Dzień pierwszy) Zazwyczaj naukowcy próbują w swoich badaniach odkryć wpływ jakiegoś czynnika na wybrane zjawisko. Podczas spotkania porozmawiamy o metodach badań przyczynowo-skutkowych. Skąd możemy mieć pewność, że jedno wydarzenie jest przyczyną drugiego? Jak odróżnić korelację od związku przyczynowo-skutkowego? Zastanowimy się też, jak rozpoznać, czy artykuły opisujące rzekome związki przyczynowo-skutkowe, rzeczywiście zawierają podstawy do takich wniosków. Warsztaty będą się opierały na przykładach z badań ilościowych i jakościowych oraz rewelacji medialnych.

(Dzień drugi) Ilościowe badania w naukach społecznych wymagają często zmierzenia tego, co nie jest na co dzień wyrażane w liczbach. Jak skwantyfikować „poglądy polityczne”, „równość płci” albo „osobowość”? Na zajęciach pokażę, jak ilościowo bada się duże zbiory tekstów (na przykładzie komunikatów prasowych Komisji Europejskiej) i jak tworzy się indeksy (na przykładzie indeksów równości płci). Zastanowimy się, co ukrywają takie liczbowe uproszczenia. Na koniec przedyskutujemy, jak można mierzyć poglądy polityczne.

Wstęp do neurokognitywistyki rozwoju

Zuzanna Laudańska, Instytut Psychologii Polskiej Akademii Nauk

Tematem warsztatów będzie rozwój procesów poznawczych i umiejętności komunikacyjnych u niemowląt. Omawiana będzie rola wczesnych dialogów z opiekunami, a także zależności pomiędzy rozwojem fizycznym i motorycznym a umiejętnościami społecznymi. Przedstawione zostaną wyniki badań z udziałem niemowląt i małych dzieci oraz metody badawcze dostosowane do najmłodszych.

Rynek pracy w praktyce: o zawodzie nauczycieli i nauczycielskich zawodach

Przemysław Macholak, Bain & Company

Co sprawia, że jakaś praca jest atrakcyjna i jak tę atrakcyjność mierzyć? Podczas zajęć zastanowimy się nad czynnikami, które zachęcają lub odpychają od przystąpienia do jakiegoś zawodu na przykładzie profesji, z którą uczniowie stykają się na co dzień - nauczycieli. Prześledzimy też rozwój inicjatywy Teach for America i zastanowimy się nad rezultatami takich działań. Mile widziana znajomość angielskiego (artykuł o TFA w Bazie).

Ekonomia publiczna i polityka publiczna na wybranych przykładach

Łukasz Baszczak, Uniwersytet Warszawski, Polski Instytut Ekonomiczny

(Dzień pierwszy) Warsztaty poświęcone będą systemom publicznym w gospodarce i ich makroekonomicznej teorii, na przykładzie systemu emerytalnego lub ochrony zdrowia. Przeanalizowane zostanie znaczenie, budowa i funkcjonowanie tych systemów. Uczestnicy będą proszeni o zapoznanie się (na zajęciach) z materiałami porównującymi systemy publiczne w różnych państwach (np. raporty instytucji UE). W dalszej części na praktycznych przykładach konkretnych programów zaprezentowane zostaną interwencje publiczne (czasem zwane ogólnie politykami publicznymi), sposób ich projektowania, oceny i wdrażania. Partycypanci będą rozważać sukcesy i porażki różnych programów w różnych krajach (programów takich jak PPK lub Czyste Powietrze w przypadku Polski) oraz formułować własne pomysły dotyczące projektowania interwencji publicznych.

(Dzień drugi) Warsztaty te będą poświęcone bardziej sposobom analizowania zjawisk ekonomicznych, niż rozważaniu konkretnych tematów czy dziedzin. W pierwszej części, bardziej o charakterze metaekonomicznym, mowa będzie o tym, co to jest wiedza ekonomiczna i jak jest ona zdobywana, jaka jest struktura wnioskowań w ekonomii (problem przyczynowości, naukowości, empiryzmu itd.) oraz jakie jest ugruntowanie teorii ekonomicznych w filozofii politycznej. W drugiej części (bardziej praktycznej) uczestnicy będą konfrontować się z najważniejszymi współczesnymi problemami ekonomicznymi, przedstawianymi z różnych perspektyw, w tym heterodoksyjnych (zakres tematów nie będzie sztywno ustalony, np. w czasie pierwszych warsztatów zostanie zebrana informacja o zainteresowaniach ekonomicznych uczestników). Elementem warsztatów będzie pisanie przez partycypantów krótkich tekstów analitycznych (lub planów ramowych tekstów czy też abstraktów), wraz z oceną ich w celu poszerzenia ich umiejętności w tym zakresie.

Pamiętniki Polek i Polaków z pierwszej fali koronawirusa. Jak wyczytać wiedzę socjologiczną z tekstów intymnych

Monika Helak, Uniwersytet Warszawski, Polityka Insight

Interpretacja dokumentów intymnych (takich jak pamiętniki), pozyskanych w toku konkursów to przykład unikalnego wkładu polskich badaczy do światowej socjologii o stuletniej już tradycji. Lektura oddolnej twórczości może przynieść socjologom wiedzę o przeżywanych przez ludzi emocjach i doświadczeniach, wyznawanych hierarchiach wartości, praktykowanych relacjach społecznych czy postrzeganiu wydarzeń. Metoda ta znalazła zastosowanie także współcześnie – dzięki konkursowi „Pamiętniki Pandemii” organizowanym wiosną 2020 roku będziemy mieli możliwość zrozumieć, jakim przeżyciem dla polskiego społeczeństwa mogły być pierwsze masowe zachorowania na COVID-19 i związane z nimi restrykcje pandemiczne. Na przykładzie

dwóch nagrodzonych w konkursie tekstów podejmiemy wspólną próbę odpowiedzi na to pytanie, zapoznając się przy okazji z podstawowymi założeniami socjologii interpretatywnej.

Jak prowadzić badania? Metodologia w naukach społecznych

Cyprian Liske, Uniwersytet Jagielloński

W naukach społecznych możemy zbierać zróżnicowane dane i analizować rozmaite treści: dzieła literackie, akty prawne, prasę, wywiady, grafikę i nagrania, a nawet komentarze zamieszczone w internecie. Pytanie jednak brzmi: jak to (dobrze) robić? W ramach zajęć zastanowimy się jakie metody badawcze (ilościowe, jakościowe, mieszane) możemy zastosować podczas prowadzenia badań i w jaki sposób można systematycznie przeanalizować zebrany materiał m. in. z wykorzystaniem oprogramowania.

CYKL III (7 i 8 stycznia)

Determinanty transferu zysków do rajów podatkowych i pomiar skali zjawiska transferu zysków

Anna Białek-Jaworska, Uniwersytet Warszawski

Skala zjawiska przeliczenia zysków globalnych przedsiębiorstw do rajów podatkowych w celu uniknięcia ich opodatkowania szacowana jest na ok. 665 mld dolarów (tj. ok. 0,9% światowego PKB, 5,8% łącznego zysku przedsiębiorstw), co odpowiada około 194 mld dolarów utraconych wpływów podatkowych w 2016 r., tj. 9,8% światowych podatków korporacyjnych utraconych na rzecz rajów podatkowych. Im wyższy udział bezpośrednich inwestycji zagranicznych (FDI) z rajów podatkowych, tym niższa jest stopa zwrotu z inwestycji na skutek przesunięcia zysków z inwestycji do rajów podatkowych. Dlatego zakłada się, że przenoszenie zysków między krajami powinno być odzwierciedlone w relacji między wielkością inwestycji pochodzących z rajów podatkowych a ich rentownością (Janský & Palanský 2019). Poza wymianą handlową korporacje międzynarodowe rozwinęły przenoszenie zysków z jednostek powiązanych zlokalizowanych w krajach o wyższym opodatkowaniu m.in. poprzez pożyczki wewnątrzgrupowe, od których odsetki zmniejszają dochód podatkowy (korzyści dzięki odsetkowej tarczy podatkowej). Aby temu przeciwdziałać podjęto kilka inicjatyw na poziomie Unii Europejskiej: Base Erosion and Profit Shifting by OECD (2015), Anti-Tax Avoidance Directive (2016), an allowance for corporate equity (ACE) rule. Po 1989 r. liberalizacja przepływów kapitałowych doprowadziła do wprowadzenia podatku u źródła (WHT) od inwestycji zagranicznych związanych z przenoszeniem zysków (opłat licencyjnych, dywidend i odsetek). Wyniki badań wskazują, że pożyczki wewnątrzgrupowe są wykorzystywane jako narzędzie do „przeliczenia zysków” pomiędzy spółkami zlokalizowanymi w krajach o wysokich i niskich stopach podatkowych. Zagraniczne pożyczki udzielane między przedsiębiorstwami są spowodowane przez kredyt handlowy zaciągany u zagranicznych dostawców, wyższe pożyczki udzielane są przez MNEs z krajów, do których wpływają wyższe odsetki i wyższe dywidendy wypłacane przez polskie

przedsiębiorstwa; zintegrowane pionowo korporacje międzynarodowe częściej udzielają pożyczek polskim przedsiębiorstwom, zwłaszcza w sektorach kapitałochłonnych. Polska ma wyższe zobowiązania z tytułu pożyczek i otrzymuje wyższe bezpośrednie inwestycje zagraniczne o charakterze długu z krajów o niższym podatku u źródła WHT od dywidend, ale o wyższej jakości instytucjach (ang. governance efficiency), lepszym ustawodawstwie (ang. regulatory quality), lepszych zasadach prawa (ang. rule of law) i sprawniej kontrolujących korupcję. Podczas warsztatów omówione zostaną podejścia metodologiczne do pomiaru skali zjawiska transferu zysków z Polski oraz wyniki badań empirycznych determinant przenoszenia zysków.

Miasto 15-minutowe – chwytliwy, ale pusty slogan czy recepta na dobre do życia miasto?

Kosma Nykiel, London Borough of Hunslow

Koncept miasta 15-minutowego podbił świat dzięki pandemii, a coraz więcej metropolii na całym świecie zaczyna wcielać ten pomysł w życie. Pierwszego dnia warsztatów przyjrzymy się temu tematowi – o co w nim tak naprawdę chodzi i jak koncept ten ma się do istniejącej teorii i praktyki urbanistycznej. Drugiego dnia przeanalizujemy polskie miasta i osiedla powstałe w różnych okresach – od średniowiecza do III RP – także te, w których mieszkają uczestnicy warsztatów. Porozmawiamy o ich wadach i zaletach w kontekście koncepcji miasta 15-minutowego i wspólnie poszukamy rozwiązań problemów, z którymi się zmagają. Mile widziane przyniesienie własnego laptopa

Jak bezpiecznie się umawiać?

Maciej Rzeszutek, Rossmann SDP

Zawieranie dobrych umów jest sztuką wymagającą. Pandemia COVID-19 postawiła wiele wyzwań przed prawnikami. Podczas warsztatów poznamy podstawy prawa zobowiązań umownych oraz zastanowimy się nad przydatnością konstrukcji takich jak klauzula rebus sic stantibus, siła wyższa czy niemożliwość świadczenia w kontekście epidemii. Będziemy także konstruować klauzule umowne. Mile widziana lektura wskazanych przepisów kodeksu cywilnego (dostępny w Bazie plik: Kodeks cywilny) oraz artykułu prof. dr hab. A. Brzozowskiego (dostępny w Bazie plik: Wpływ zmiany okoliczności na zobowiązania w dobie pandemii).